

Høringsnotat til dimensjoneringsaken i Lillehammer kommune

Generelle betraktninger

Kommuneadministrasjonens utredning innebærer for stor grad av sentralisering og for stor tro på stordriftsfordeler. Å bruke Oslo som sammenligning blir for oss et feilspor. Oslo har tettere befolkningsstruktur og kan dermed ha større skoler og barnehager i umiddelbar nærhet.

Kravene som er stilt til nye og eksisterende bygg i planene vil medføre et økonomisk løft som Lillehammer kommune neppe vil klare å realisere. Kommunen har allerede stor andel gjeld. Vi må stikke fingeren i jorda og se på om andre alternativer kan være «godt nok». I et klima- og miljøperspektiv vil det å ta vare på eksisterende bygg ha stor verdi.

Det er en svakhet ved saksframlegget at de fire ulike konseptene ikke representerer forskjellige alternativer, men snarere samme konsept, med forskjellig gjennomføringsfart, fra null fart til full fart.

Lillehammer Venstre erkjenner at noe må gjøres. Vi har stor overkapasitet av barnehageplasser. Vi har enkelte steder overkapasitet i grunnskolen. Vi har også stort behov for heldøgns omsorgsplasser i helse- og velferdssektoren.

Barnehagesektoren

Det virker underlig at det legges opp til å bygge en stor og ny barnehage. Det er allerede stor overkapasitet. Målt kvalitet ligger jevnt over landsgjennomsnittet i de barnehagene kommunen allerede har. En eller to av de eldste kommunale barnehagene nord for sentrum bør vurderes nedlagt, der barnehagedekningen ellers er god.

Saksumdal naturbarnehage og Buvollen barnehage bør opprettholdes. Det er viktig at det også finnes barnehagetilbud i grendene.

Ved å avvikle to av de minst egnede barnehagene - Lillehammer Barnehage og Holmejordet Barnehage - vil kommunens kostnader per barnehageplass i snitt gå ned. Dette vil i neste omgang forplante seg til de private barnehagene, som får sine tilskudd bestemt ut fra kommunens gjennomsnittlige driftskostnader. Til gjengjeld får de gjenværende barnehagene flere barn og bedre kapasitetsutnyttelse.

Avvikling av nevnte barnehager bør iverksettes så snart som mulig. Endringer i barnehagesektoren påvirker ikke prosessene i grunnskolen eller i helse- og velferd.

De to barnehagene det her er snakk om, representerer to eiendommer i sentrum, der kommunen f.eks. i samarbeid med profesjonelle utbyggere, kunne stille krav om sosial boligbygging, bokollektiv for eldre eller andre tilpassede boliger.

Barneskolen

Vingar skole er en relativt stor barneskole som trenger vedlikehold. Skolen ligger i et boområde med mange barnefamilier. Lillehammer Venstre ønsker at Vingar skole videreføres som barneskole.

Jørstadmoen skole er bygget med god kapasitet for å legge til rette for at barnefamilier skal ønske å etablere seg i denne bydelen. Kommunen må i større grad ta hensyn til hvor i byen det er hensiktsmessig å etablere ny boligbygging når prosjekter godkjennes og igangsettes.

Lillehammer kommune må også ta hensyn til kapasitet og beliggenhet til de private barneskolene når behov og utviklingsplaner skal vurderes. Akkurat som man gjør i barnehagesektoren. Det samme gjelder for ungdomsskolene.

Lillehammer kommune avviklet to barneskoler i forrige periode. Det var en vond prosess, men nødvendig. For små skoler gir ikke et godt nok tilbud til barna. Kommunen bør nå videreføre den kapasiteten vi har og heller se på justeringer av kretsgrensene.

Det er også behov for vedlikehold av Søre Ål skole, men ikke lenger et stort behov for å utvide. Barnetallene synker i søndre bydel.

Ungdomsskolen

Det foreslås i utredningen å samle alle ungdomsskoleelever i Lillehammer på én skole. Det mener vi i Lillehammer Venstre blir å sentralisere mer enn man må. Dessuten medfører det at man må bygge nytt eller bygge på en eksisterende ungdomsskole.

Lillehammer Venstre mener at Smestad Ungdomsskole skal beholdes nord i byen. Dersom kommunen bare skal drifte to ungdomsskoler, bør det skje på Smestad og på Åretta.

Helse og velferd

Dette tjenesteområdet er et omfattende og allsidig tjenestetilbud til både unge og eldre. Lillehammer Venstre ser at det først og fremst er kapasitetsproblemer i heldøgns omsorgsplasser til eldre pleietrengende og demente.

Det er foreslått å bygge et nytt sykehjem med 88 sengeplasser et nytt sted i byen, hvorpå man river omtrent like mange plasser på dagens helsehus. Dimensjoneringsplanene snakker varmt om og legger opp til at flere skal få bo hjemme. Det er vel og bra, men det er allerede sterkt pleietrengende og demente som bor hjemme. Dette er uforsvarlig og svært ressurskrevende for hjemmetjenesten. Lillehammer Venstre mener derfor at kommunen trenger økt institusjonskapasitet for de mest pleietrengende.

Lillehammer Venstre ønsker at kommunen utsetter å rive kapasitet på Lillehammer Helsehus, men heller utreder et tilbud til demente på tomten der Ekrom skole står (ca. 17 mål). Dagens bygninger er neppe egnet, men vi oppfordrer sterkt til gjenbruk av materialer. En demenslandsby består av tilpassede boliger, der det er åpent uterom på innsiden, men ellers sikret. Dette er et tilbud som kan passe godt på denne tomten og i denne delen av byen.

Det bør også kunne utvikles flere omsorgsboliger i sentrum eller sentralt i bydeler med et service-tilbud. Dette bør være boliger som er tilpasset nedsatt bevegelse, men der eldre i stor grad likevel kan klare seg selv, dersom det er i nærheten av butikker og andre tilbud.

Kommunen bør ha kontinuerlig fokus på innovasjon i tjenestene og vurdere om annen praksis kan bedre tilstanden til de som har utfordringer og som ligger an til å bli sykehjemspasienter.

Lillehammer Venstre er positive til at kommunen utvider samarbeidet med Skogli helse- og rehabiliteringssenter. Lillehammer kommune har dessverre altfor mange utskrivningsklare pasienter liggende på sykehuset.

Lillehammer kommune bør vurdere Granheim Lungesykehus' egnethet som intermediær avdeling dersom Sykehuset Innlandet vedtar å flytte virksomheten. Her kan det inviteres til samarbeid på tvers av kommunegrensene.

Finansiering og økonomi

Lillehammer Venstre ønsker å få utredet både investeringsbehov og anslag på besparelser eller økninger i driftskostnader knyttet til våre forslag. Vi mener våre forslag i større grad utnytter eksisterende bygningsmasse. Vi erkjenner at behovene for endringer etter hvert er blitt så store, og er blitt skjøvet på så lenge, at vi derfor i større grad må være fornøyd med «godt nok» når det kommer til bygningsmassens beskaffenhet.

Våre forslag gir et betydelig lavere investeringsbehov enn det som er skissert i dimensjonerings-saken, men det kan selvsagt føre til noe økte løpende driftskostnader. Erfaringsmessig viser det seg at innsparingspotensialet ved stordrift i nye bygg ikke alltid svarer til forventningene.

Lillehammer Venstre er positiv til at private aktører kan bidra der det måtte være formålstjenlig, enten som utbygger og utleier, eller også som driver av velferdstilbud. Lillehammer Venstre er opptatt av kvaliteten i tilbudet og mindre opptatt av hvem som utfører tjenesten. Det er uansett kommunen som er ansvarlig for tilbudet og som må sørge for å bestille riktig kvalitet til riktig pris, enten leverandøren er kommunal eller privat.

Andre forhold som er viktige

Utredningen har i det alt vesentlige handlet om bygningers egnethet, og altfor lite om hvordan kommunen skal utvikles som et godt sted å bo. Nærhet til skole og barnehage er viktige kvaliteter når barnefamilier skal etablere seg og velge bosted.

Lillehammer Venstre ønsker ikke en struktur på skole og barnehager som utløser mer biltrafikk.

Lillehammer Venstre er positiv til at kommunen legger til rette for at eldre kan bo lenger hjemme, enten i egen bolig eller i nye og tilpassede leiligheter. Det må gjerne skje i et samarbeid med frivillige organisasjoner.

Samarbeidskoalisjonen

Venstre er ett av syv samarbeidende partier i posisjonen i Lillehammer. Vi har i vår samarbeids-plattform avtalt at «det må etableres nødvendige heldøgns omsorgsplasser. Denne tjenesten vil fortsatt være i kommunal regi i perioden». Dette avtalepunktet vil vi selvsagt respektere, og vi vil samtidig bestrebe oss på at partiene kommer fram til omforente løsninger i dimensjonerings-saken for tjenestetilbudet i Lillehammer kommune.

For styret i Lillehammer Venstre

Terje Kongsrud
Styreleder